

Giganci Nauki

<https://gigancinauki.pl/gn/biogramy/84961,Krygier-Wojciech-Leopold.html>
2021-12-09, 11:42

Krygier Wojciech Leopold

KRYGIER (Kriger, Krigar, Kryger, Krygar, Krueger, Krigier)
Wojciech Leopold (22 IV 1800, Mostki k. Suchedniowa – 8 II 1853, Solec k. Stopnicy), hutnik, organizator przemysłu hutniczego. Syn Leopolda, oficjalisty w Zakładach Hutniczych w Suchedniowie, i Doroty z Kulpińskich.

Studiował w 1817–20 w Szkole Akademiczno-Górnicy w Kielcach, gdzie nawiązał kontakty z tajną organizacją Bractwo Burszów i Szpaków.

Podjął pracę na stanowisku hutmistrza w odlewni i zawiadowcy walcowni blachy huty „Aleksander” w Białogonie. W 1822–25 odbywał praktykę w zakładach hutniczych w Saksonii i Turynii. Po powrocie w 1826 objął stanowisko zawiadowcy odlewni i walcowni blachy w Sławkowie. W 1829 zrezygnował z pracy w górnictwie i hutnictwie rządowym.

Już w 1828 r. wraz z A. Klimkiewiczem i A. Genellim wybudował własną walcownię blachy miedzianej w Koniecpolu, a w 1833 r. pudlingarnię i walcownię blachy żelaznej w Machorach. Tam w 1830–32 K. zaprojektował i wybudował dwa pierwsze w Królestwie Polskim piece pudlingowe, które zostały uruchomione w I 1833. Od I 1834 zakład był wydzierżawiony przez Bank Polski, ale K. prowadził jego rozbudowę dzięki kredytowi uzyskanemu z tego banku. Pod koniec 1834 uruchomiono dwa dalsze piece pudlingowe i walcownię żelaza sztabowego.

K. w 1833 wspólnie z A. Klimkiewiczem, J. Lipskim i M. Kosowskim przystąpił do budowy pudlingarni i walcowni w Hucie „Henryków” (Niwka, ob. część Sosnowca) z wykorzystaniem kredytu z Banku Polskiego, który przejął część udziałów spółki przed otwarciem zakładu 19 XI 1835. Spółka K. była także właścicielem kopalni węgla kamiennego

„Jerzy” w Niwce, działającej w 1833–44 na rzecz huty.

W tym okresie K. prowadził także budowę pudlingarni w Rzurowie oraz walcowni w Osinach, które zostały uruchomione w 1836. K. 4 VII 1837 przejął wielki piec w Rzurowie (działający od 1768). Po zniszczeniu zakładu przez powódź w 1839 K. odbudował go i znacznie rozbudował. Zmodernizował wielki piec (1840) i uruchomił dwa nowe piece pudlingowe, w tym jeden podwójny. Nadto wybudował walcownię grubą w Wanadowie (1840), walcownię blachy w Rzurowie (1842) i warsztat mechaniczny z tokarnią do obróbki walców (1843). K. rozpoczął tam, jako pierwszy w Królestwie Polskim, produkcję gwoździ maszynowych (1846), uruchomił produkcję żelaza we fryszerkach komtejskich (1850). Od 1852 K. wraz z synem Andrzejem prowadził dalszą przebudowę zakładów, a także dążył do uruchomienia połączenia kolejowego Sandomierza z Koleją Warszawsko-Wiedeńską.

PSB (J. Zimny); SBTP (J. Zimny).

N. Gąsiorowska: *Górnictwo i hutnictwo w Królestwie Polskiem 1815–1830*, Warszawa 1922, s. 279–280, 445; tejże: *Górnicy i hutnicy w Królestwie Polskim 1864–1866*, Warszawa 1957, s. 37, 91, 109, 112, 121–122; K. Gierdziejewski: *Zarys dziejów odlewnictwa polskiego*, Katowice 1954, s. 179, 200, 207; J. Jedlicki: *Wielki piec w Ciszówce*, „Kwartalnik Historii Kultury Materialnej” 1955, z. 1; H. Łabęcki: *Górnictwo w Polsce*, Warszawa 1841, t. 1, s. 364, 399, 412, 442, 445; J. Pazdur: *Zakłady metalowe w Białogonie 1614–1914*, Wrocław 1957, s. 12, 77, 82, 138, 184; K. Szokalski: *Piec kupłowy Krigara*, „Przegląd Techniczny” 1875, nr 2; nekrolog, „Tygodnik Ilustrowany” 1882, nr 14; Archiwum Państwowe, Katowice, zbiór AGD, sygn.: 2408, 2522–2528.

Andrzej J. Wójcik

